

**Pozměňovací návrh poslankyně Jany Hnykové
k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákona č. 48/1997 Sb., o
veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých
souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů**

(sněmovní tisk č. 1017)

V Čl. I se dosavadní text označuje jako bod 1 a doplňuje se bod 2, který zní:

*„2. V § 17a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:
„Zdravotní pojišťovna zveřejní zvláštní smlouvu podle odstavce 1 způsobem a ve lhůtě
stanovené v § 17 odst. 9 větě první. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě zveřejní zdravotní
pojišťovna každý dodatek nebo změnu zvláštní smlouvy, z nichž vyplývá způsob a výše
úhrady zdravotní pojišťovny poskytovateli sociálních služeb za poskytnuté hrazené služby
nebo rozsah poskytovaných hrazených služeb (dále jen „dodatek ke zvláštní smlouvě“).
Zvláštní smlouva nebo dodatek ke zvláštní smlouvě nabývají účinnosti dnem zveřejnění
podle věty první. Dojde-li mezi poskytovatelem sociálních služeb a zdravotní pojišťovnou
k dohodě o způsobu a výši úhrady hrazených služeb až v průběhu kalendářního roku, na
který mají být dohodnuty, mohou se poskytovatel sociálních služeb a zdravotní pojišťovna
dohodnout, že se tato dohoda vztahuje na stanovení způsobu a výše úhrady hrazených
služeb pro celý tento kalendářní rok či jeho část. Zdravotní pojišťovna nezveřejní informace
a údaje, které jsou předmětem ochrany podle jiných právních předpisů.“*

1. V Čl. I se za navrhovaný bod 2. doplňuje nový bod 3., který zní:

*„3. V § 45a odst. 1 písm. a) se na konci textu doplňují slova „nebo nezveřejní zvláštní
smlouvu podle § 17a odst. 2 nebo dodatek ke zvláštní smlouvě,“*

2. Dosavadní Čl. II nově zní:

„Čl. II
Přechodná ustanovení

*Zvláštní smlouvy podle § 17a odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., ve znění účinném ode dne
nabytí účinnosti tohoto zákona, včetně dodatků ke zvláštním smlouvám, které byly
uzavřeny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a mají nabýt účinnosti po dni nabytí
účinnosti tohoto zákona, zveřejní zdravotní pojišťovny nejpozději do 6 měsíců ode dne
nabytí účinnosti tohoto zákona; tyto zvláštní smlouvy, včetně dodatků ke zvláštním
smlouvám, nabývají účinnosti dnem v nich stanoveným.“*

3. Dosavadní text se označuje jako Část první a doplňuje se Část druhá, která zní:

„Část druhá
Změna zákona o registru smluv

Čl. III

Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění zákona č. 298/2016 Sb., se mění takto:

V § 3 odst. 2 písm. k) se za slova „z veřejného zdravotního pojištění“ vkládá čárka a slova „zvláštní smlouvu uzavíranou podle § 17a odst. 1 zákona o veřejném zdravotním pojištění“.

4. Za navrhovanou Část druhou se doplňuje Část třetí, která zní:

„Část třetí
Účinnost

Čl. IV

Tento zákona nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018.“

Odůvodnění

Dne 2.2.2017 předložila vláda Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (dále jen „Poslanecká sněmovna“), jako sněmovní tisk č. 1017, vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dne 22.2.2017 proběhlo na 55. schůzi Poslanecké sněmovny 1. čtení vládního návrhu zákona, který byl přikázán k projednání výboru pro zdravotnictví jako výboru garančnímu. Výbor pro zdravotnictví projednal vládní návrh zákona a vydal 31.3.2017 usnesení doručené poslancům jako tisk 1017/2. Usnesením výboru pro zdravotnictví bylo Poslanecké sněmovně doporučeno vyslovit souhlas s vládním návrhem zákona s některými změnami a doplňky. Jednou z těchto změn je, na základě pozměňovacího návrhu poslance MUDr. Jiřího Běhounka, doplnění vládního návrhu zákona o povinnost zveřejňovat zvláštní smlouvy uzavírané podle § 17a zákona o veřejném zdravotním pojištění způsobem upraveným v zákoně o veřejném zdravotním pojištění, nikoliv podle zákona o registru smluv, jak je tomu dosud.

Cílem podaného pozměňovacího návrhu je podřídit zveřejňování zvláštních smluv (§17a zákona o veřejném zdravotním pojištění) zákonu o veřejném zdravotním pojištění, který upravuje zveřejňování smluv o poskytování a úhradě zdravotních služeb (§ 17 zákona o veřejném zdravotním pojištění), tj. podřídit režim obou smluv pod jednu právní úpravu. Aktuálně jsou smlouvy o poskytování a úhradě zdravotních služeb zveřejňovány dle zákona o veřejném zdravotním pojištění, a to v registrech smluv vedených jednotlivými zdravotními pojišťovnami, přičemž zvláštní smlouvy jsou zveřejňovány dle zákona o registru smluv, a o v registru smluv vedeného Ministerstvem vnitra ČR, přestože se typově jedná o smlouvy obdobné. Cíl, který podaný pozměňovací návrh sleduje lze uvítat, avšak pouze v situaci, kdy pouhou novelizací zákona o veřejném zdravotním pojištění nedojde k chaosu při zveřejňování zvláštních smluv a dále nebudou-li se navrženou novelizací zákona o veřejném zdravotním pojištění podmínky zveřejňování zvláštních smluv a smluv o poskytování a úhradě zdravotních

služeb nadále lišit. Přijatým pozměňovacím návrhem není bohužel splněna ani jedna z těchto podmínek, neboť:

1. Dle platného znění zákona o veřejném zdravotním pojištění se dle této úpravy řídí zveřejňování výhradě smluv o poskytování a úhradě zdravotních služeb, které zdravotní pojišťovny zveřejňují ve svých registrech. Tyto smlouvy nejsou zveřejňovány v registru smluv vedeného Ministerstvem vnitra ČR (tj. dle zákona o registru smluv) na základě výjimky (§ 3 odst. 2 písm. l), dle které se povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv nevztahuje na „*smlouvu o poskytování a úhradě zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění a smlouvu o úhradě léčivých přípravků , které jsou uveřejňovány podle zákona o veřejném zdravotním pojištění.*“ Bez této výjimky v zákoně o registru smluv by i smlouvy o poskytování a úhradě zdravotních služeb podléhaly uveřejnění podle zákona o registru smluv. Zákon o veřejném zdravotním pojištění však zcela jednoznačně rozlišuje „Smlouvy o poskytování a úhradě zdravotních služeb“ a „Zvláštní smlouvy“. Pokud tedy současně nebude novelizován zákon o registru smluv a nebude výslovně sjednána výjimka i zvláštní smlouvy, bude nutné zvláštní smlouvy zveřejňovat jak v registru smluv zdravotních pojišťoven, tak v registru smluv Ministerstva vnitra ČR, což je jistě stav značně nežádoucí.
2. Účinnost smluv zveřejňovaných v registru smluv Ministerstva vnitra ČR je vázána na den jejich zveřejnění, což mj. znamená, že účinky z těchto smluv mohou vznikat pouze do budoucna, nikoliv zpětně. V případě zákona o registru smluv platí tento princip absolutně. Účinnost smluv zveřejňovaných v registrech zdravotních pojišťoven je sice také vázána na den jejich zveřejnění, ale v těchto případech zákon o veřejném zdravotním pojištění stanoví výjimku. V případě zdravotních služeb dochází ke zcela specifické situaci, kdy jsou každoročně sjednávány dodatky ke smlouvám, které stanoví výši a způsob úhrady na konkrétní kalendářní rok. To vychází z faktu, že úhrady se odvíjí vždy od úhradových vyhlášek vydávaných Ministerstvem zdravotnictví ČR. V praxi je pak zcela běžné, že pojišťovny a poskytovatelé vyjednávají o dodatcích ke smlouvám teprve v průběhu roku, na nějž se má takový dodatek vztahovat. Z tohoto důvodu je zákonem o veřejném zdravotním pojištění (§ 17 odst. 1) stanovena povinnost určit v dodatcích období, pro které se úhrady vztahují a pokud dojde k dohodě o úhradách až v průběhu kalendářního roku, na který mají být dohodnuty, umožňuje zákon o veřejném zdravotním pojištění určit, že se tyto úhrady vztahují na celý kalendářní rok. Zákon o veřejném zdravotním pojištění tedy výslovně umožňuje sjednání zpětné účinnosti smluv, která se však vztahuje pouze na smlouvy o poskytování a úhradě zdravotních služeb. V případě zvláštních smluv je situace při sjednávání dodatků ke smlouvám obdobná, avšak předložený pozměňovací návrh v těchto případech zpětnou účinnost dodatků ke zvláštním smlouvám neumožňuje, resp. ji vůbec neřeší. To je naprosto zásadní problém, neboť při sjednání úhradového dodatku ke zvláštní smlouvě v průběhu roku (což je pravidlem), by poskytovatelé sociálních služeb nevzniklo právo na úhradu zdravotních služeb poskytnutých v období před uzavřením takového dodatku. Sjednocení podmínek zveřejňování smluv o poskytování a úhradě zdravotních služeb a zvláštních smluv je možné výhradně novelizací § 17a zákona o veřejném zdravotním pojištění, nikoliv novelizací § 17 zákona o veřejném zdravotním pojištění, které se zvláštními smlouvami nemá absolutně nic společného.

Na rámec výše uvedeného je pak nutné též připomenout, že zveřejňování smluv o poskytování a úhradě zdravotních služeb v registru zdravotních pojišťoven je povinností zdravotních

pojišťoven, přičemž nesplnění této povinnosti je správním deliktem, který je sankcionován pokutou. Předložený pozměňovací návrh však již neobsahuje změnu § 45a zákona o veřejném zdravotním pojištění, kterým by bylo též sankcionováno porušení povinnosti zdravotní pojišťovny uveřejnit zvláštní smlouvu.